

VILÁGOS SÁG

II. ÉVFOLYAM

MINDENT A GYŐZELEM ÉRT!

35. SZÁM

NEM DÖNTHETNEK NÉLKÜLÜNK SORSUNKRÓL

Vescan Teofil dr. politikai beszámolója az északerdélyi tanácskozáson

KOLOZSVÁR, február 13. Az Országos Demokrata Arcvonal (ODA) északerdélyi kiküldötteinek tanácskozásán hélfőn délelőn Vasile Pogăceanu főispán megnyitó beszéde után a napirend szerint Vescan Teofil dr. tartotta meg román és magyar nyelven nagyjelentőségű politikai beszámolóját. Vescan Teofil dr. beszédét kivonatolva az alábbiakban közöljük:

Az elmúlt száz esztendő alatt minden háború végén a háború felidézéséért egész népeket vádoltak és büntettek. Így volt ez 1919-ben, az első világháború végén is. Most azonban a demokrácia győzelméért küzdő nemzetek kimondták, hogy a háború felidézéséért nem az egyes népek, hanem csak azok vezetői a bűnösök és felelősök. A Szovjetunió elleni háború nem a román és magyar nép harca volt, hanem csak a román és magyar fasiszta vezetőké. Augusztus 23-án az Országos Demokrata Arcvonal 117 romániai lapja tiltakozott az ellen, hogy a Szovjetunió ellen indított háború megkezdéséért az egész román és magyar népet vádolják. E lapok követelték, hogy tegyenek különbséget Északerdélyben a magyar nép és a fasiszta politikai bűnösök között, akik a háború felidézéséért felelősök. Ez volt tehát a kérdésben az ODA álláspontja.

Az Országos Demokrata Arcvonal azzal is igazolta demokratikus magatartását — folytatta Vescan Teofil —, hogy kidolgozott egy kormányzási programot, melyet a széles néptömegek örömmel fogadtak, de annak megvalósulását jelenleg Iuliu Maniu és Dinu Brătianu egy kis politikai klikkje akadályozza. Amikor azonban a román Nemzeti Parasztpárttól és Nemzeti Liberális Párttól beszélünk, nem szabad általánosítanunk, mert Iuliu Maniu reakciós klikkje mellett ott is vannak őszinte és komoly demokraták, akik az ODA-egység és a demokratikus Románia hívei.

Az ODA a harcerek békés hátterét akarja biztosítani, mert ezt kívánja meg tőlünk a népek szabadságáért és teljes egyenjogusításáért küzdő Vörös Hadsereg. A fegyverszüneti egyezmény feltételeit is csak a demokratikus erők összefogásával lehet teljes egészükben végrehajtani, ami pedig föltétele annak, hogy Északerdélyben a közigazgatást, a teljesen demokratizálódott Románia kiegészíthesse. Az ODA kormányzási programjának negyedik pontját, amely Északerdélynek Románia részére történő bekapcsolódásáról szól, a magyar tömegek könnyen félreérthetik. Ez a kérdés azonban egyszerű és félreérthetetlen. A szovjet-román fegyverszüneti egyezmény megsemmisítette a bécsi döntést és hozzájárul ahhoz, hogy egy demokratikus kormány vezetése alatt álló és teljesen demokratizálódott Románia, tehát egy olyan kormány, amely a fegyverszüneti szerződést teljesen betartja, az északerdélyi demokratikusan kialakított közigazgatást bekapcsolhassa, illetőleg kiegészíthesse. A közigazgatás végleges jóváhagyása ugyanis a békeszerződéstől függ és ez biztosítja arra, hogy csak teljesen demokratikus lehet.

Az Országos Demokrata Arcvonal csütörtökön délután 4 órára a Szabadság-terre

NAGYGYÜLÉSRE

Híveje Kolozsvár egész lakosságát! Legyetek ott mindnyájan! Tüntessünk a fasiszmus és reakció ügynökei ellen! A drágaság és spekuláció ellen! A nemzeti és faji gyűlöletet szító fasiszta provokációk és Maniu vasgárdistáinak rablásai és gyilkolásai ellen! A hadifoglyok és internáltak azonnali hazarendeléséért! — Szabad, békés emberi életünkért! A népek közötti egyenjoguságért! Az azonnali földosztásért! A termelés fokozásáért!

Tudniok kell azt az északerdélyi magyaroknak, hogy egy demokratikus kormány vezetése alatt álló demokratizálódott Románia a népek teljes jogegyenlőségét jelenti. A régi reakciós és fasiszta Románia többé már nem térhet vissza erre a földre. Így a jövőben senkinek sem kell tartania attól, hogy még egyszer sor kerülhet az egykori munkás- és hivatalnok-elbocsátásokra. Északerdélyben a közigazgatást éppen az ODA teremtette meg s így furcsa lenne elképzelni azt, hogy a Romániában hatalomra jutott ODA-kormány a saját közigazgatását leváltsa. Egyes ellenséges magatartású csoportok a magyar fegyverszüneti egyezményt is rosszindulatulag értelmezték. Azt mondták, hogy az ittmaradt volt magyar tisztviselőknek Északerdély területéről vissza kell menniük a trianoni ország területére. Ezen rendelkezésnek a helyes értelmezése szerint nem az egyes tisztviselőknek, hanem csupán a hivatalos magyar közigazgatási szervezetnek kellett és kell elhagyni Északerdély területét. Ez már rég megtörtént. Közigazgatásunk helyi jellegű és nem magyar közigazgatás.

Északerdélyben, Szilágy és Máramaros vármegyékét kivéve, a lakosság minden vármegyében magáévátette az ODA kormányprogramját. A máramaros vármegyei ukránok éppen azért tértek külön utra, mert az ottani fasiszta és reakciós románok a közhivatalokban kiírták, hogy a felelősök csak románul szabad beszélhettek. Északerdély többi megyéi azon-

ban nem követelték Máramaros vármegye példáját, mert akkor nem tudnánk biztosítani a frontinögötti békét. Különböző is elég volt a kettészakított Erdélyből. Északerdély magarságának például kötelességei vannak Délerdély magarságával szemben.

Az Országos Demokrata Arcvonal céljait tüzte ki egy egészséges földreform megvalósítását is. A földreformot úgy kell végrehajtani, hogy az elcsúszt hazarendés alatti földreformok egyetlen hibáját se ismételjék meg. A földműves réteg nem csak földben, hanem megfelelő anyagi támogatásban is kell részesüljön ahhoz, hogy a kapott földet megművelhesse és bevehesse. Végül pedig szigorúan vigyázni kell arra is, hogy a földreform végrehajtásával mindkét együttlakó nép a legteljesebb mértékben meg legyen elégedve, ami jórészt a múlt földreformok hibáinak — a nemzeti sovinizmus szellemében elkövetett súlyos hibáinak — a jóvátefelét jelenti. A földreformot pedig tavaszig meg kell valósítanunk.

Az Országos Demokrata Arcvonal nemcsak hatalomrajutása után, de már most is mindent elkövet azért, hogy a hadifoglyokat és az északerdélyi elhurcoltakat hazahozza. Használóképpen biztosítani akarja a több-százezer főt kiterő román, zsidó és magyar elmenekültek visszatérését is. Az ODA követeli, hogy az Északerdélyből elmenekült fasiszta vezetők ide hozzák vissza, hogy a nép az egyes bűnösök felett működésük helyén ítélkezhesek. A tisztogató bizottságoknak tehát első sorban a le-

lelős és bűnös fasiszta vezetőket kell megbüntetniök, és nem az eszközként felhasználott, félrevezetett kisembereket! Az áldozatul esett kisembereknek pedig meg kell adni a lehetőséget ahhoz, hogy visszatérhessenek a békés és építő munkához. Fenn, a vezetők között tehát erélyes tisztogatásra van szükség, míg lenn módot kell nyújtani a megjavuláshoz.

Az Országos Demokrata Arcvonal eddig, éppen a kormány ellenállása miatt, nem tudta megvalósítani teljes mértékben szakszervezeti programját. A szakszervezeti egységet különben éppen az ODA-kormány fogja megadni. Nem érheti vád az ODA-t Vlădescu-Răcoasa nemzetiségi törvénytervezeléért sem, mert az csak átmeneti jellegű és abban az időben a sovinizsista reakciós elemek ellenállása miatt jelentős eredmény volt. A végső és nem távoli cél természetesen a népek teljes egyenlősége. Ezen elv alapján akarja az ODA a kolozsvári egyetemi kérdést is megoldani. Egyelőre egy közös magyar-román egyetemi magot létesítünk, hogy abból aztán később, miután megerősödtek, különválva létrehozassuk az önálló román, illetve magyar egyetemet.

Mindenkinek meg kell értenie, hogy Északerdélyre vonatkozólag végleges helyzetet kell teremteni. Ezt akarja az Országos Demokrata Arcvonal. A végleges megoldást a népek jogegyenlőségének elve alapján teremtik meg. A népek jogegyenlőségét pedig a demokrácia, az Egyesült Nemzetek nemzetközi szerződése és az Országos Demokrata Arcvonal biztosítja. Az ODA iránt teljes bizalommal lehetünk, hiszen annak a vezetői, egy Gheorghiu-Dej, egy Pătrășcanu, Luka László, Titel Petrescu, Groza Péter és mások, akikben sem a román, sem a magyar tömegek nem fognak csalódní — fejezte be beszédét a szónok.

Vescan Teofil dr. beszédét a kiküldöttek mindvégig feszült érdeklődéssel hallgatták. Beszédét mind-egyre hosszabb tapsok és általános helyeslő közbeszólások szakították félbe.

Budapest teljesen felszabadult

MOSZKVA, február 13. A szovjet tudósító iroda jelenti: Február 12-én csapataink Brombergől északkeletre elfoglalták a Visztula partján fekvő Schwetz városát több mint 120 helységgel együtt.

A 2. fehérorosz arcvonal csapatai február elseje és kilencedike közt Thorn város elfoglalásakor végzett hadműveleteik során több mint 15.000 német foglyot ejtettek és az alábbi zsákmányhoz jutottak: 270 löveg, 7.500 géppusza, 1.200 gépkocsi, 800 anyaggal megrakott tehergépkocsi, 2000 ló és 200 nagy raktár. A harcok folyamán 13.000 német katona semmisült meg. Schneidemühlől északnyugatra elfoglaltuk Tütz, Kallies és Neuwehnel városokat, valamint több mint 40 más helységet. Február 11-én ezen a szakaszon 1300 foglyot ejtettünk.

Az 1. ukrán arcvonal csapatai az Odera nyugati partján végzett hadműveleteik során elfoglalták február 11-én Bunzlau városát több mint 100 más helységgel együtt. Február 10-én és 11-én 3000 fogoly jutott a szovjet csapatok kezére, akik 100 repülőgépet és 200 nehéz siklórepülőgépet is zsákmányoltak.

A 4. ukrán arcvonal csapatai nehéz terepen végzett hadműveleteik során elfoglalták Krakótól délnyugatra Bielsko (Bielsk) városát, mely fontos közlekedési gócpont és a németek erősen kiépített védelmi támaszpontja volt Moravska Ostrava előterében. A városon kívül még több mint 30 más helységet is elfoglaltak.

Budapesten a szovjet csapatok megtörték a város nyugati részében, Budán befőttskelődött ellenség ellenállását és több mint 200 háztömböt foglaltak el. Ezek közt van a királyi vár és a Citadella is. Estofelő a szovjet csapatok befojezték az egyes önálló maradványok felszámolását. Február 11-én és 12-én ezen a szakaszon még nem teljes adatok szerint 30.000 ellenséges katona került fogságba.

